

Cuprins

Cuvânt-înainte	5
----------------------	---

PARTEA I

SINTEZE LEGISLATIVE	9
----------------------------------	---

I. Sistemul instituțional al Uniunii Europene	9
--	---

1. Instituțiile Uniunii Europene	9
--	---

A. Parlamentul European	10
-------------------------------	----

B. Consiliul European	27
-----------------------------	----

C. Consiliul	36
--------------------	----

D. Comisia	47
------------------	----

E. Curtea de Justiție a Uniunii Europene	59
--	----

F. Banca Centrală Europeană	104
-----------------------------------	-----

G. Curtea de Conturi	123
----------------------------	-----

2. Organele consultative ale Uniunii Europene	135
---	-----

A. Comitetul Economic și Social	136
---------------------------------------	-----

B. Comitetul Regiunilor	160
-------------------------------	-----

II. Libertățile de circulație	177
--	-----

1. Libera circulație a mărfurilor	177
---	-----

2. Libera circulație a persoanelor	180
--	-----

3. Libera circulație a serviciilor	185
--	-----

4. Libera circulație a capitalurilor și plăților	187
--	-----

5. Dreptul concurenței	189
------------------------------	-----

PARTEA A II-A

TESTE GRILĂ	197
--------------------------	-----

I. Uniunea Europeană	197
-----------------------------------	-----

II. Instituțiile UE	204
----------------------------------	-----

III. Ordinea juridică a Uniunii Europene	237
---	-----

IV. Drept material	256
---------------------------------	-----

RĂSPUNSURI	275
-------------------------	-----

I. Uniunea Europeană	275
-----------------------------------	-----

II. Instituțiile UE	275
----------------------------------	-----

III. Ordinea juridică a Uniunii Europene	278
---	-----

IV. Drept material	279
---------------------------------	-----

ROXANA-MARIANA POPESCU

**DREPTUL
UNIUNII EUROPENE**

Teste grilă și sinteze legislative

Universul Juridic

București

-2013-

Cuvânt-înainte

Evoluțiile înregistrate de țara noastră, din punctul de vedere al aderării la Uniunea Europeană, la 1 ianuarie 2007, și, în prezent, din perspectiva procesului de integrare, impun o mai bună cunoaștere și înțelegere a entității la care din ce în ce mai profund și complex ne raportăm existența, inclusiv de natură juridică. Avem în vedere, pe de o parte, evoluțiile legislative intervenite în România, impuse de Constituția, republicată, dar și de Codul civil și Codul de procedură civilă intrate în vigoare la 1 octombrie 2011, respectiv la 15 februarie 2013, iar pe de altă parte, luăm în considerare modificările majore pe care le aduce Tratatul de la Lisabona, intrat în vigoare la 1 decembrie 2009, începând cu dobândirea personalității juridice de către Uniunea Europeană, entitate care se substituie și îi succede Comunității Europene, și continuând cu modificările instituționale și normative, deloc de neglijat.

Pornind de la exigențele constituționale pe care le instituie legea fundamentală în art. 148¹, dar și de la prevederile celor două coduri (art. 5² Cod civil și art. 4³ Cod de procedură civilă), acțiunea teoreti-

¹ (1) *Aderarea României la tratatele constitutive ale Uniunii Europene, în scopul transferării unor atribuții către instituțiile comunitare, precum și al exercitării în comun cu celelalte state membre a competențelor prevăzute în aceste tratate, se face prin lege adoptată în sesiunea comună a Camerei Deputaților și Senatului, cu o majoritate de două treimi din numărul deputaților și senatorilor.*

(2) *Ca urmare a aderării, prevederile tratatelor constitutive ale Uniunii Europene, precum și celelalte reglementări comunitare cu caracter obligatoriu, au prioritate față de dispozițiile contrare din legile interne, cu respectarea prevederilor actului de aderare.*

(3) *Prevederile alineatelor (1) și (2) se aplică, în mod corespunzător, și pentru aderarea la actele de revizuire a tratatelor constitutive ale Uniunii Europene.*

(4) *Parlamentul, Președintele României, Guvernul și autoritatea judecătorească garantează aducerea la îndeplinire a obligațiilor rezultate din actul aderării și din prevederile alineatului (2).*

(5) *Guvernul transmite celor două Camere ale Parlamentului proiectele actelor cu caracter obligatoriu înainte ca acestea să fie supuse aprobării instituțiilor Uniunii Europene.*

² *În materiile reglementate de prezentul cod, normele dreptului Uniunii Europene se aplică în mod prioritar, indiferent de calitatea sau statutul părților.*

³ *În materiile reglementate de prezentul cod, normele obligatorii ale dreptului Uniunii Europene se aplică în mod prioritar, indiferent de calitatea sau de statutul părților.*

cienilor și a practicienilor, inclusiv din țara noastră, trebuie să fie una profesională, responsabilă, cu atât mai mult cu cât, din perspectiva instrumentelor juridice mai sus menționate, este clară parcurgerea unei perioade de tranziție în aplicarea normelor, atât la nivel intern, național, cât și la nivelul Uniunii Europene.

Este motivul pentru care apreciem că lucrarea de față răspunde, prin excelență, cerinței de a intra în unele detalii și subtilități pe care le impune atât dreptul Uniunii Europene - partea generală (concepte, istoric, instituții, norme), cât și partea specială, consacrată dreptului material substanțial (libertăți de circulație, politici ale Uniunii Europene, elemente de drept concurențial ș.a.). Autoarea, în acest sens, a valorificat, în mod creator, inclusiv subiectele formulate în vederea admiterii la masterat, în cadrul *Facultății de Drept*, dar și subiectele avute în vedere la susținerea examenului de licență la *Facultatea de limbi străine*, specializarea *Limbi moderne aplicate*.

Evitarea confuziilor, care nu de puține ori apar, a constituit o preocupare constantă a autoarei care, valorificând statutul pe care îl are ca om de teorie, de cercetare, lector/formator implicat în pregătirea mai multor categorii de practicieni, dar și cel de practician în cadrul Consiliului Legislativ, a realizat o lucrare de referință în domeniu.

Experiența dobândită, în timp, cu trimitere la statutele pe care le deține, i-a permis ca, sesizând unele posibile erori, să le evidențieze, tocmai pentru a fi evitate în teoria și practica materiei.

Corelarea, în mod inspirat, a sintezelor legislative cu testele tip grilă, permite cititorilor o autoevaluare concretă a nivelului de aprofundare a unei astfel de problematici, utilizând răspunsurile pe care, cu generozitate, autoarea ni le pune la dispoziție în partea finală a lucrării.

Din perspectiva cunoașterii, înțelegerii, aprofundării, dar și a aplicării informațiilor parcurse, culegerea este deopotrivă utilă studenților de la facultățile de drept, relații internaționale și studii europene, limbi străine, administrație publică, științe politice, istorie etc., masteranzilor și, bineînțeles, doctoranzilor.

Un rol important îl are demersul de față pentru pregătirea în vederea susținerii concursurilor pentru ocuparea posturilor din mediul public și din cel privat. De aceea, apreciem că le este extrem de utilă funcționarilor publici, magistraților, avocaților, notarilor, executorilor

judecătorești, practicienilor în insolvență, mediatorilor ș.a. La fel de utilă le este o astfel de abordare și lucrătorilor din mass-media, mediul de afaceri, sistemul bancar din țară, și nu numai.

Nu este de ignorat nici de către acele persoane care doresc să se pregătească pentru a aplica în vederea ocupării unui post în cadrul instituțiilor, organelor, oficiilor și agențiilor Uniunii Europene, unde România trebuie să fie reprezentată de către cunoscătorii întregii problematice a Uniunii Europene.

Cadrelor didactice care desfășoară activități de predare ori de seminar le este de mare ajutor culegerea de față, care sintetizează un volum mare de informații într-un număr de pagini relativ puține.

Toate cele de mai sus, la care mai pot fi adăugate multe altele, sunt tot atâtea argumente care pledează pentru utilitatea și oportunitatea acestui prim demers, într-un astfel de format și conținut, apărut în România, demers care o onorează pe autoare, dar și echipa din care face parte. Este un efort meritoriu, pus în slujba cetății, deoarece numai în acest fel ne putem cunoaște cu adevărat statutul pe care îl deținem în cadrul Uniunii Europene și, bineînțeles putem înțelege, în mod realist, drepturile și obligațiile pe care le avem.

Prof. univ. dr. **Augustin FUERA**

Partea I

SINTEZE LEGISLATIVE

I. SISTEMUL INSTITUȚIONAL AL UNIUNII EUROPENE

1. INSTITUȚIILE UNIUNII EUROPENE

Articolul 13 TUE

(1) Uniunea dispune de un cadru instituțional care vizează promovarea valorilor sale, urmărirea obiectivelor sale, susținerea intereselor sale, ale cetățenilor săi și ale statelor membre, precum și asigurarea coerenței, a eficacității și a continuității politicilor și a acțiunilor sale.

Instituțiile Uniunii sunt:

- Parlamentul European;
- Consiliul European;
- Consiliul;
- Comisia Europeană (denumită în continuare „Comisia”);
- Curtea de Justiție a Uniunii Europene;
- Banca Centrală Europeană;
- Curtea de Conturi.

(2) Fiecare instituție acționează în limitele atribuțiilor care îi sunt conferite prin tratate, în conformitate cu procedurile, condițiile și scopurile prevăzute de acestea. Instituțiile cooperează unele cu altele în mod loial.

(3) Dispozițiile referitoare la Banca Centrală Europeană și la Curtea de Conturi, precum și dispozițiile detaliate referitoare la celelalte instituții figurează în Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

(4) Parlamentul European, Consiliul și Comisia sunt asistate de un Comitet Economic și Social și de un Comitet al Regiunilor, care exercită funcții consultative.

A. Parlamentul European

Sediul materiei:

- Tratatul privind Uniunea Europeană;
- Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene;
- Regulamentul de procedură.

Articolul 14 TUE

(1) Parlamentul European exercită, împreună cu Consiliul, funcțiile legislativă și bugetară. Acesta exercită funcții de control politic și consultative, în conformitate cu condițiile prevăzute în tratate. Parlamentul European alege președintele Comisiei.

(2) Parlamentul European este compus din reprezentanții cetățenilor Uniunii. Numărul acestora nu poate depăși șapte sute cincizeci, plus președintele. Reprezentarea cetățenilor este asigurată în mod proporțional descrescător, cu un prag minim de șase membri pentru fiecare stat membru. Niciunui stat membru nu i se atribuie mai mult de nouăzeci și șase de locuri.

Consiliul European adoptă în unanimitate, la inițiativa Parlamentului European și cu aprobarea acestuia, o decizie de stabilire a componenței Parlamentului European, cu respectarea principiilor menționate la primul paragraf.

(3) Membrii Parlamentului European sunt aleși prin vot universal direct, liber și secret, pentru un mandat de cinci ani.

(4) Parlamentul European își alege președintele și biroul dintre membrii săi.

Articolul 223 TFUE (ex-articolul 190 alineatele (4) și (5) TCE)

(1) Parlamentul European elaborează un proiect pentru a stabili dispozițiile necesare care să permită alegerea membrilor săi prin vot universal direct în conformitate cu o procedură uniformă în toate statele membre sau în conformitate cu principii comune tuturor statelor membre.

Consiliul, hotărând în unanimitate, în conformitate cu o procedură legislativă specială și după aprobarea Parlamentului European, care se pronunță cu majoritatea membrilor care îl

compun, stabilește dispozițiile necesare. Respectivele dispoziții intră în vigoare după ce au fost aprobate de statele membre în conformitate cu normele lor constituționale.

(2) După avizul Comisiei și cu aprobarea Consiliului, Parlamentul European, hotărând prin regulamente din proprie inițiativă, în conformitate cu o procedură legislativă specială, stabilește statutul și condițiile generale privind exercitarea funcțiilor membrilor săi. Consiliul hotărăște în unanimitate cu privire la orice regulă și orice condiție referitoare la regimul fiscal al membrilor sau foștilor membri.

Articolul 224 TFUE (ex-articolul 191 al doilea paragraf TCE)

Parlamentul European și Consiliul, hotărând prin regulamente, în conformitate cu procedura legislativă ordinară, stabilesc statutul partidelor politice la nivel european, menționate la articolul 10 alineatul (4) din Tratatul privind Uniunea Europeană, în special regulile legate de finanțarea acestora.

Articolul 225 TFUE (ex-articolul 192 al doilea paragraf TCE)

Parlamentul European, hotărând cu majoritatea membrilor care îl compun, poate cere Comisiei să prezinte orice propunere corespunzătoare privind chestiunile despre care consideră că necesită elaborarea unui act al Uniunii pentru punerea în aplicare a tratatelor. În cazul în care nu prezintă propuneri, Comisia comunică Parlamentului European motivele sale.

Articolul 226 TFUE (ex-articolul 193 TCE)

În îndeplinirea misiunilor sale, Parlamentul European poate constitui, la cererea unei părți a membrilor care îl compun, o comisie temporară de anchetă pentru a examina, fără a aduce atingere atribuțiilor conferite prin prezentul tratat altor instituții, organe, oficii sau agenții, pretinsa încălcare a normelor de drept sau administrare defectuoasă în aplicarea dreptului Uniunii, cu excepția cazului în care preținsele fapte sunt examinate de o instanță judecătorească și atât timp cât procedura jurisdicțională nu este încheiată.

Comisia temporară de anchetă își încetează existența prin depunerea raportului său.

Modalitățile de exercitare a dreptului de anchetă se stabilesc de Parlamentul European, hotărând prin regulamente, din proprie inițiativă, în conformitate cu o procedură legislativă specială, după aprobarea de către Consiliu și Comisie.

Articolul 227 TFUE (ex-articolul 194 TCE)

Orice cetățean al Uniunii, precum și orice persoană fizică sau juridică având reședința sau sediul social într-un stat membru are dreptul de a adresa Parlamentului European, cu titlu individual sau în asociere cu alți cetățeni sau cu alte persoane, o petiție privind un subiect care ține de domeniile de activitate ale Uniunii și care îl privește în mod direct.

Articolul 228 TFUE (ex-articolul 195 TCE)

(1) Ombudsmanul European, ales de Parlamentul European, este împuternicit să primească plângeri din partea oricărui cetățean al Uniunii sau a oricărei persoane fizice sau juridice cu reședința sau sediul social într-un stat membru, care privesc cazuri de administrare defectuoasă în activitatea instituțiilor, organelor, oficiilor sau agențiilor Uniunii, cu excepția Curții de Justiție a Uniunii Europene în exercitarea funcțiilor jurisdicționale ale acesteia. Acesta investighează aceste plângeri și întocmește un raport cu privire la acestea.

Potrivit misiunii sale, Ombudsmanul efectuează investigațiile pe care le consideră justificate, din proprie inițiativă sau pe baza plângerilor care i-au fost adresate direct sau prin intermediul unui membru al Parlamentului European, cu excepția cazului în care pretinsele fapte fac sau au făcut obiectul unei proceduri judiciare. În cazul în care Ombudsmanul constată un caz de administrare defectuoasă, acesta sesizează instituția, organul, oficiul sau agenția în cauză, care dispune de un termen de trei luni pentru a-i comunica punctul său de vedere. Ombudsmanul transmite apoi un raport Parlamentului European și instituției în cauză. Persoana care a formulat plângerea este informată cu privire la rezultatul acestor investigații.

În fiecare an, Ombudsmanul prezintă un raport Parlamentului European cu privire la rezultatele investigațiilor sale.

(2) Ombudsmanul este ales, după fiecare alegere a Parlamentului European, pe durata legislaturii. Mandatul acestuia poate fi reînnoit.

Ombudsmanul poate fi destituit de Curtea de Justiție, la plângerea Parlamentului European, în cazul în care nu mai îndeplinește condițiile necesare exercitării funcțiilor sale sau a comis o abatere gravă.

(3) Ombudsmanul își exercită funcțiile în deplină independență. În îndeplinirea îndatoririlor sale, acesta nu solicită și nici nu acceptă instrucțiuni din partea vreunui guvern, instituție, organ, oficiu sau agenție. Pe durata exercitării funcțiilor sale, Ombudsmanul nu poate exercita nici o altă activitate profesională, remunerată sau nu.

(4) Parlamentul European, hotărând prin regulamente din proprie inițiativă, în conformitate cu o procedură legislativă specială, stabilește statutul și condițiile generale de exercitare a funcțiilor Ombudsmanului, după avizul Comisiei și cu aprobarea Consiliului.

Articolul 229 TFUE (ex-articolul 196 TCE)

Parlamentul European se întrunește în sesiune anuală. Parlamentul se întrunește de drept în a doua zi de marți a lunii martie.

Parlamentul European se poate întruni în perioada de sesiune extraordinară, la cererea majorității membrilor care îl compun, a Consiliului sau a Comisiei.

Articolul 230 TFUE (ex-articolul 197 al doilea, al treilea și al patrulea paragraf TCE)

Comisia poate asista la toate ședințele și, la cererea sa, este audiată.

Comisia răspunde oral sau în scris la întrebările pe care i le adresează Parlamentul European sau membrii acestuia.

Consiliul European și Consiliul sunt audiate de Parlamentul European în condițiile prevăzute de regulamentul de procedură al Consiliului European și al Consiliului.